

Svineproducent: Bæredygtighed er en god forretning

Miljøvenlige tiltag kan godt have en dokumenteret effekt, uden at de nødvendigvis figurerer på teknologilisten. Det er erfaringen i soholdet hos Tandergård I/S ved Mårslet, hvor man ikke er bange for at prøve nye ting af.

Af Camilla Bønløkke

61 20 96 65 - cab@effektivtlandbrug.dk

En reduceret ammoniakemission med gennemsnitligt 30 procent over en periode på et år – tilmed med en afvigelse på 94,94 procent i forhold til Miljøstyrelsens normtal. Det er blandt andet resultatet af en minimal ændring i foderkonceptet til soholdet på 1.500 års-

■ - Bæredygtighed er en god forretning. Jeg mener, at vi bør spille med, lyder det fra Bent Munk, der her ses sammen med direktør hos Nordan AgriCore, Jesper Bering (tv.), der har stået bag forsøget på Tandergård.

søer hos Bent og Peter Munk, Tandergård I/S. Et resultat, der er målt og dokumenteret med VengSystems VE118-emissionsmåler og analyseret hos SGS – Analytics Denmark A/S.

- Bæredygtighed er en god forretning. Jeg mener, at vi bør spille med.

Svineproducent Bent Munk fra Tandergård I/S ved Mårslet har aldrig været bange for at prøve nogle ting af. Det bekræftes af de valg, som han har taget gennem årene som svineproducent, hvor han blandt andet tilbage i 2008 var blandt pionererne, da han valgte at bygge til løse søer i alle staldafsnit og ikke kun i drægtighedsstalden.

■ To grå poser og et par glas til opsamling og måling af metan fra henholdsvis stald fire, der er målestald, og stald tre, der er referencestald, er stort set det eneste, der vidner om, at der er et forsøg i gang i staldanlægget.

■ Målevingerne, der måler hvor mange kubikmeter, der går ud igennem udsugningen i de to stalde, er en del af det emissionsmåleudstyr, som Veng System A/S har sat op.

SVINEPRODUKTION

Kontakt: Camilla Bønløkke
cab@effektivtlandbrug.dk
61 20 96 65

SVINEPRODUKTION

Kontakt: Henriette Lemvig
henriette@effektivtlandbrug.dk
40 21 97 57

■ Tandergård ved Mårslet har det seneste år medvirket i et forsøg, hvor formålet var at undersøge, om der kunne påvises en emissionsreduktion fra farestalden ved anvendelse af et tilskudsfoder. Fotos: Camilla Bønløkke

■ Bent Munk var blandt pionererne, da han allerede i 2008 valgte at bygge til løse søer i alle staldafsnit og ikke kun i drægtighedsstalden.

- Det var jo en EU-beslutning, at søerne skulle være løse i drægtighedsstalden. Så vi vidste jo på et tidligt tidspunkt, at trenden med de løse søer ville fortsætte, begrundet Bent Munk sit valg om allerede at droppe de traditionelle kassestier i farestalden i 2008, da der skulle bygges nyt.

I tidsnød på klimaområdet

I 2014 blev alle lamper i staldanlægget skiftet ud til energibesparende LED-rør. Et tiltag der, ifølge en rådgivers beregninger, har ført til en reduceret CO₂-udledning på 32 ton pr. år alene i dette staldanlæg.

- Vi kan jo gøre noget mange steder – også fodringsmæssigt. Vi behøver jo ikke altid at vente, til der bliver lovgivet på området, påpeger svineproducenten, der vurderer, at vi er i tidsnød på klimaområdet, men at lovgivningen altid er på bagkant.

Senest har soholdet på Tandergård som nævnt medvirket i et forsøg, hvor formålet var at undersøge, om der kunne påvises en emissionsreduktion fra farestalden ved anvendelse af tilskudsfoderet Easylin, der består af over 60 procent ekstruderet hørfrø. Et produkt, der er leveret af Nordan AgriCore.

- I stald fire, der er målestalden, har vi tildelt 230 gram Easylin pr. dag, og der har vi kunnet sætte foderrationen ned med 10 procent, bemærker Bent Munk ude på staldgangen, hvor han forklarer nærmere, at det er den høje andel omega 3-fedtsyrer i produktet, der gør, at dyrene får mere ud af råvarerne.

To grå poser og et par glas til opsamling og måling af metan fra henholdsvis stald fire, der er målestald, og stald tre, der er referencestald, er stort set det eneste, der vidner om, at der er et forsøg i gang i staldanlægget.

Målevingerne, der måler hvor mange kubikmeter der går ud igennem ud-sugningen i de to stalde, lægger man ikke mærke til, men de er også en del af det emissionsmåleudstyr, som Veng System A/S har sat op.

Effekten skulle efterprøves

Det er direktør hos Nordan AgriCore, Jesper Bering, der har stået bag forsøget på Tandergård, hvor der er gennemført 11 forsøgsrotationer á fem uger fra maj 2021 til juni 2022.

Jesper Bering bekræfter, at der ikke tidligere er lavet danske forsøg med ekstruderet hørfrø, men at en effekt på reduceret emission af klimagasser er veldokumenteret hos malkekvæg i både USA og Europa. Ligeledes er produktet i en FN-rapport omtalt med en metanreduktion på mellem 10 og 30 procent. Med forsøget var det dermed også et ønske at få effekten efterprøvet i en sobesætning.

Udover både den fodringsmæssige effekt og effekten på udledning af klimagasser var det endvidere et ønske med forsøget at undersøge, om der var signifikant forskel på emissionen ved kassestien kontra løsdrift, idet der ikke findes normtal for søer i løsgående staldsystemer, mens der i Miljøstyrelsens bekendtgørelse for de traditi-

onelle kassestier er anført et normtal for ammoniakemissionen på 6,55.

Tankevækkende resultater

Med en ammoniakemission på 3,36 i forsøgsstalden og 4,83 i referencestalden er resultatet tankevækkende for alle parter i forsøget.

- I forhold til referencestalden er det en reduktion på i gennemsnit 30,43 procent, men afvigelsen i forhold til normtallet på de 6,55 i bekendtgørelsen er på 94,94 procent, bemærker Bent Munk.

Såvel Bent Munk og Jesper Bering håber derfor, at resultaterne kan ligge til grund for yderligere undersøgelser i andre stalde, da der mangler noget konkret omkring udledning.

- Man ved jo reelt ikke, hvor meget en stald forurener, påpeger Bent Munk, der understreger, at klimaudfordringerne kun kan løses i fællesskab.

Jesper Bering understreger, at de 30 procent i reduktion i forsøget er på basis af en referencestald, men at der jo er mange staldtyper og modeller.

- Det her skal ses som et udgangspunkt for at komme videre, påpeger han videre og bemærker, at det ikke er en voldsom omkostning at måle på udledningen.

Fakta om forsøget

- Forsøget er kørt i to farestalde hos I/S Tandergård med 64 søer i hver. En forsøgsstald og referencestald, hvor der er kørt kontinuerlige målinger
- Måleudstyret er udviklet og opsat af Veng System A/S, der også har indsamlet prøverne
- Prøverne er fremsendt og behandlet af SGS Analytics Denmark A/S

Webinar: Deaktiver myko- toksiner – aktiver soens ydeevne

Med et webinar sætter DSM fokus på, hvordan man sikrer et kvalitetsfoder til de højtydende »Formel 1-dyr« i besættningerne.

Af **Camilla Bønløkke**

61 20 96 65 - cab@effektivtlandbrug.dk

- Vi ser dine søer som en slags Formel 1-dyr – ekstremt højtydende og med et stort behov for rent brændstof (foder). Mykotoksiner i foder og/eller halm kan være årsag til, at dine søer/grise ikke producerer i forhold til deres potentiale, lyder det i oplægget til det webinar, som DSM Nordic inviterer alle interesserede med til den 4. november klokken 10.

På mødet ønsker DSM blandt andet at belyse risikoen ved at have mykotoksiner i foderet, hvilke løsninger der kan forebygge problemerne, og så kan man høre om de første analyseresultater fra 2022-høsten.

Programmet byder på flere forskellige indlæg. Blandt andet vil Laurent Roger fra DSM EMEA fortælle om udfordringerne med toksiner i forhold til den moderne so, Simon Skaarup Jensen fra DSM Nordic vil give en analyse af den nuværende mykotoksin-situation, mens Brian Fisker fra DSM Nordic vil give et indblik i DSM's løsninger til bekæmpelse af mykotoksiner.

Yderligere om arrangementet kan fås hos Brian Fisker: brian.fisker@dsm.com.

■ DSM Nordic inviterer alle interesserede med til et webinar om mykotoksiner den 4. november klokken 10. Arkivfoto